

Redacția, Administrația și
Tipografia:
BRAȘOVU, piața mare Nr. 22
Seriozitate nefericite nu se pri-
mesco. Manuscrise nu se re-
trimite!

Birourile de anunțuri:
Brașov, piața mare Nr. 22.
Inserate mai primesc în Viena
Bodoif, Monse, Hasenstein & Vogler
(de la Maas), Henrich Schalek, Alois
Lerné, M. Dukes, A. Spallik, J. Dan-
enberg; în Budapesta: A. V. Gold-
berger, Anton Mesei, Eckstein Bernat;
în Frankfurt: G. J. Doube; în Ham-
burg: A. Steiner.

Prețul inserțiilor: o serie
gazdărie pe o săptămână 4 cr.
și 80 cr. timbru pentru o pu-
blicare. Publicări mai dese
după tarife și învoială.
Reclame pe pagina III-a o
serie 10 cr. v. a. sau 80 bani.

GAZETA TRANSILVANIEI.

(NUMERŪ DE DUMINECĂ)

„Gazeta” este în fiecare zi
Abonamente pentru Anul Nou:
Pe un an 12 fl., pe șase luni
6 fl., pe trei luni 3 fl.
Pentru România și strălămate:
Pe un an 40 franci, pe șase
luni 20 franci, pe trei luni
10 franci.
Se primumără la toate oficiile
postale din țară și din afară
și la dd. colectorii.

Abonamentul pentru Brașov:
la administrația, piața mare
Nr. 22, etajul I.: pe un an
10 fl., pe șase luni 5 fl., pe trei
luni 2 fl. 50 cr. Cu dusul în
casă: Pe un an 12 fl., pe
șase luni 6 fl., pe trei luni 3 fl.
Un exemplar 5 cr. v. a. sau
15 bani.
Atât abonamentele cât și
inserțiile sunt a se plăti
înainte.

Nr. 102.—Anul LIII.

Brașov, Duminecă 6 (18) Maiu

1890.

Brașov, 5 Maiu st. v.

Beția maghiarisării i-a scos
cu totul din țipîn pe dușmanii
națiunilor nemaghiare din acest
stat.

Guvern, deputați, diaristica
maghiară și neomaghiară lucră
în ruptul capului a despoia po-
porele nemaghiare de limba și na-
ționalitatea lor.

Nu le mai ajungă nici legile,
și ordonanțele asupra, nici Kul-
turegyleturile și terorisările, nici
nedreptățile și persecuțiile, ci
în desperarea și nebunia lor me-
reu se gândesc și nascocesc nou
mijloce de a ajunge la barbarul
lor scop: maghiarisarea.

În zilele acestea o fôia ungu-
rescă din Clușiu, „Erdelyi Hirado,”
ne veni cu o pretinsă „nouă” idee
în astă necreștină și condam-
nabilă lucrare: cu *ideia maghiarisării
numelor*.

Intr'un lung articol plin
de cele mai grozave gugumăni
se frământă și se vâcolosește ga-
zetarul unguresc pentru a susține
că: „*întărirea și sporirea maghiaris-
mului este o tendință politică îndrep-
tă și necesară*.”

După ce ne spune câte ver-
și uscate, că „Ungaria nu pôte fi
statu federativ, ci unitar; că
elementul maghiar este elemen-
tul, care constituie statul; că
fără elementul maghiar s'ar pră-
pădi întregu edificiul, ajunge la
următoarele conclusioni:

„Maghiarisarea numelor este
caracterul exterior al maghia-
rismului. Celu ce și lapedă numele
și și-l schimbă face o faptă „pa-
triotică”. Prin schimbarea câtorva
mii de nume familiare pe fiecare
an s'ar schimba colorea socie-
tății. Dér nouă ne trebuie *maghia-
risări de nume în massă*, ér nu nu-
mai la singuratici. Nu numai
pe cei 700,000 de jidovi și 1 mi-
lionu de Germani, cari *posedă*

*calități ce lipsesc elementului ma-
ghiaru, se-i contopim în corpul
națiunii maghiare, începându cu
tinerii și cu copii lor, cărora se
le dăm nume și crescere maghiare,
ci și pe cea mai mare parte a Ro-
mânilor. Națiunea pretinde, ca cetă-
țenii de limbă streine, fără deose-
bire de răsă, rang și religione, se
se alătore la maghiarismu, se se
contopescă cu elu. Spre scopul
acesta se se înființeze reuniuni de
maghiarisări de nume, în comitate, în
orașe și în comune, estindându-se
maghiarisarea numelor în clasele
cele mai de jos ale poporului, pen-
tru că numai așa mișcarea ajunge
la țintă. Membrii reprezentanțelor
comitatense și comunale, preoții,
învățătorii și notarii comunali pot
face multu. Acum e timpu foarte
bun, maghiarisarea e ajutată de
un curenț favorabil și cine
scie câtu va ține elu? Să folosim
timpul, până când nici Némțulu, nici
Muscalulu nu ne poruncescă.”*

După care lege au dușmanii
națiunilor nemaghiare dreptulu
de a maghiarisa? După cea firăscă
de sigură că nu, după cea Dum-
neșcă și mai puțin, după cea
positivă éráși nu.

După legea firăscă, ce a plan-
tat-o Dumneșcu în inima fiă-cărui
om, are ori șicine dreptulu se și
conserve și se și aperse individua-
litatea sa națională chiar cu jertfa
vieții, când ea i-se atacă. După
cea Dumneșcă încă nu, pentru
că acesta este în contra precepte-
lor creștinesci, care ne învătă,
că ceea ce ție nu și place, altuia
nu-i face, căci atunci germanis-
mulu de pildă, care e superioru
în toate privințele rasei maghiare,
ar puté totu așa de bine pretinde
a contopi în rassa germană pe
Maghiari. Le-ar plăcé dușmani-
loru noștri acestu lucru? Lege
positivă încă nu e cunoscută în
lumea cultă și civilizată, care se
desbruce pe om de ființa sa ce

e strinsu legată cu numele seu,
căci *toți aceia că și își lapedă numele
sunt asemănați de psihologia cu ne-
bunii*.

Cine e „națiunea” aceea, care
pretinde, ca cetățenii de limbă
„streine” se se contopescă în ma-
ghiarismu? Este „națiunea poli-
tică”, de care ne totu vorbesc
dușmanii noștri? Atunci ce *cea mai
grosolană minciună* afirmarea, că ar
pretinde așa ceva astă națiune,
pe care o forméză toate poporele
din acestu stat. Și sciutú fiindu,
că maiortatea acestei „națiuni
politice” o forméză Românii, Sêrbii,
Slovacii, Germanii, cum s'ar puté
crede, că aceștia se potú face pro-
pii lor ucigași politici?

O pretinde națiunea maghiară?
Cine i-a dat acest drept și pe ce basă
și-l arógă? Căci totu așa de gro-
solană minciună e afirmarea, că
numai ea forméză statul și că fără
ea s'ar prăpădi statul. Nu cu
toții formăm acestu stat, chiar
după conceptulu „națiune poli-
tică” formulat de dușmanii înșiși?
Nu cu toții purtăm deopotrivă
sarcinile acestui stat în han și
în sânge? Și precum suntem păr-
tași la datorile cele grele, totu
așa trebuie să fim și pretindem
să fim deopotrivă părtași și la
toate folosele statului, căci altfel
suntem numai robi politici ai
unei singure rase, în timpul lău-
datului „liberalism și democra-
tism unguresc”.

Dér se nu mai chinim în
desertu hârtia cu raționamente
pentru cei ameiți de beția ma-
ghiarisării. Ne adresăm poporului
român, inteligenței ca și clase-
loru celor mai de jos, în contra
cărora se îndreptă mai cu ose-
bire aceste sêlbatiche uneltiri și
atacuri, să fiă cu pază și cu luare
aminte la toți pașii ce-i facú du-
șmanii noștri.

Să și aperse și ferăscă de pân-
gărire numele cele scumpe româ-

nesci ale familiei, moștenite dela
bunii și bravii noștri moși și stră-
moși; se nu suferă să li-se maghia-
riseze numele, ce li-s'au înscris
la taina sfântului botez în ma-
triculele bisericiloru năstre, căci
acesta ar fi o crimă și o nele-
giuire, ce însuși Dumneșcu ar pe-
depsi-o în urmașii noștri, și lumea
întregă cultă și civilizată ne-ar
condamna ca pe unu poporú ti-
călos și nevrednicu.

Revista politică.

Dinăuntru. În afacerea gimnasiului din
Beiușu cea dinteu conferință au ținut-o
preoții români gr. cat. din districtul
protopopesc alu Beiușului, la 29 Mar-
tie în Fenișu, sub președința Rvrd. d-nu
protopopu Augustinu Antalú, parochu în
Beiușu, fiindu de față d-nii preoți di-
strictuali Antoniu Palladi din Fenișu,
Augustinu Balașu din Fizișu, Antoniu Pap-
falvi din Delan și Dragoten, Georgiu
Marianu din Presaca, Augustinu Tardiu
din Negru, Demetriu Nistoru din Petran,
Dionisiu Văcărescu din Valan, și Au-
gustinu Antalú jun. din Uilacu. Membrii
conferinței, amărți și indignați de ata-
curile cele dese suferite de școlele ro-
mănesci din partea inspectoriloru școlari
unguresci și de volnicia și ilegalitatea
sêvșită de ministrulu ungurescu față
de gimnasiulu din Beiușu, și arđendú în
flacăra unei *insufletiri sfinte pentru limba
loru română*, care e cestiunea de viétă
pentru ierarchia și biserica română gr.
cat., au declarat de *faptu violentu*, con-
trarú legiiloru patriei, ori-ce încercare
de a nimici caracterulu român și cato-
licu alu școlorú confesionale gr. cat.
și în specie alu gimnasiului din Beiușu,
și se declară *gata spre ori ce jertfa* pen-
tru apărarea legală a caracterului și esi-
tenței acestorú institute de interesu vi-
talú pentru națiunea română și biserica
română gr. cat. Conferința a decisu a
se trimite P. S. Sale Episcopului Pavelu
o rugare, ca se convóce unu sinodú die-
cesanu, în care se se stabilescă modulú

FOILETONULŪ „GAZ. TRANS.”

Doi vecini.

Intr'unu satú ore-care locuia unu
economu, care prin sirguința sa și-a zi-
ditu o casuță și ținendú, la casa lui și
nisece vite, își lucra cu ele pământulu și
trăia fericitú.

Omulu nostru însé avea și unu ve-
cinu réu la sufletu, care-lu pismuia fórte.
Pisma lui ilu duse până acolo, ca se pri-
cinuăscă, așa din seninú, pagube vecinu-
lui seu. Elu era leneșu, nu-i plăcea
munca, totu ce avea ducea la cârciumă
și nu putea suferi, ca sirguinciosulu seu
vecinu să fiă mai fericitú decât elu.
Dia și nóptea se gândia mereu, cum
să facă pagube mai simțitoare vecinulu
seu. Bunulu lui vecinu însé nu-i întorcea
rêlul cu réu, ba de multe-ori ilu dăruia
cu câté cevași, cu pâne, cu bucate și cu
alte lucruri de lipsă pentru casă și îi
dicea:

„Iubite vecine, eu toate și-le facú pe
voia, lasă-mé dér și tu pe mine se trá-
escú în pace.”

Tóte acestea nu folosiau nimicú, căci

pismătarețulu vecinu se făcea din di în
di totu mai réu. Ce căpéta împrumutú
seu pe creditu nu mai plătia nici nu
mai întorcea omulu; ce i-se da spre fo-
losință, strica înainte de a înapoia lu-
cerulu stăpânulu seu. Vêđendú acestea
bunulu vecinu, n'a vrutú se-i mai dea
împrumutú una și alta și pismătarețulu
vecinu se făcu și mai réu după acesta și
începu să-i facă mari pagube și strică-
ciuni. Ce îngrădia elu diua, vecinulu seu
ii strica nóptea, ér vacile i-le prăpădi
prin otravă.

Lucerulu nu s'a sfișitú cu atăta. Fi-
ind-ca după secerișu omulu de omeniă
nu și putú adăposti toate ale lui în șură,
ci mai făcuse o clăișoră și în curte,
peste nóptea vecinulu seu, rosú la inimă
de pisma lui spurcată, a trecutú în curtea
lui și i-a aprinsu paele. Foculu i-a mis-
tuitú în flăcări și șura și casa, dér tot-
odată se aprinse și arse și casa pismă-
tarețulu vecinu. Acesta nu se prea su-
pără pentru întâmplare, fiind-că elu
n'avea nimicú afară de căscióra lui, și
apoi celú puținú i-s'a datú privilegiu,
ca se cerșescă ca unu omú nenorocitú
prin focu.

Bunulu vecinu însé ajunsé în im-
prejurări fórte triste și mai multú de-
cátu toate ilu neliniștea gândulu, că acesta
n'ar fi făcutu o nimeni altulu, decâtu ve-
cinulu seu pismătarețu.

„Dumneșcule”, ofta elu, „asta-i o
grea lovitură! Intr'o singurá nóptea se și
pierdi casa și-totú, și încă prin réutatea
și pisma unui omú. Dér, Dómne, totu ce
am avutú eu tu mi-ai datú, ție imi în-
credú viéta mea.”

Așa gândia bunulu omú și și puse
tótú încrederea în Dumneșcu. Începu să
curețe păreții, rămași ca nisece ruine,
ai casei sale arse și cu ajutorulu óme-
nilorú bunú începu să și zidescă o nouă
casă.

Intr'o séră ducea pietrii pentru casa
cea nouă și astfel se mângăia pe sine:

„Dumneșcule! tu și adú ești tocmai
așa de avutú, cum ai fostú din veci.
Încrederea mea numai în tine mi-o
punú.”

Cum dicea elu așa, privi spre pământú,
unde vêđu unu obiectú deosebitú. Era o
lădiță frumósă și încă cam
grea. O puse pe carú și merse mai de-
parte gândindu-se:

„Asta de bună sémă, că a pierdutú
domnulu cela, care a trecutú mai înainte
pe aici cu trăsura cu patru cai. Decă eu
așu ascunde-o, ar căuta multú după ea,
și pôte că așu păți-o la urma urmelorú
réu. N'o facú. Decă am găsitú eu acestă
lădiță, Dumneșcu a vrutú așa, ca se pri-
mescú pentru ea dela stăpânulu seu
unú micú darú.”

Nici nu s'a înșelatú. Dumneșcu a
rênditú pe séma lui mai multú decâtu a
speratú elu.

Cam rarú se întâmplă, ca unu omú
nenorocitú să afe cevași. Dér căile Dom-
nului multe și feliurite suntú și celú ce
se încrede în elu și face fapte bune, nu
nu va fi părăsitú de elu nici-odată.

Bunulu nostru omú abia merse cu
lădița cam 200 pași și étă că vinú în
urma lui doi călăreți, cari ilu întrebă
cu gróză, decă n'a aflatú ceva pe cale?

„Ba da!” di se omulu de omeniă, „o
lădiță.”

„Dă-o iute încóce”, strigá unulu
dintre servitorii. „Sé nu pierdemú tim-
pulú, a pierdutú o domnulu nostru.”

„Mare lucru cereți voi dela mine,

și mijlocele de apărare a școlilor, care sunt amenințate greu, precum vededesce și afacerea școlilor din Nir-Adon, Nir-Aciad și St. Georgiu-Abran. Să mergă înainte credincioșii dieceei Oradiei-mari și Dumneșeu le va ajuta, căci apără sfânta cauză a limbii și naționalității române, și prin acestea a bisericii și școlii române!

In camera deputaților din Pesta s'a început dezbaterile asupra proiectului de lege prin care se regulează *instrucțiunea în limba grecească*, și anume: nu va mai fi fișă-care elevii din gimnasiu obligată a învăța limba elină, ci numai cel ce va vrea; în cazul acesta din urmă elevul e obligat apoi a o învăța până ce esă din gimnasiu. Reforma aceasta s'a motivată cu aceea, că ea va face cu puțință a cresce bărbați specialiști pe tărâmul literaturii și culturii eline, cum au Germanii, Francesii și Englezii. Deputatul *Kovacs*, vorbind pentru obligamentului învățării limbii grecești de toți elevii gimnasiști, îi dete o aspră lecție ministrului *Csaky*. „Când și unde a dată vr'odată d-lu ministru semne, că s'a ocupat cu pedagogia teoretică și cu științele pedagogice? Când și în care școlă a făcută experiențe în afacerile școlare? Pe tărâmul acesta d-lu ministru nu pôte fi recunoscută nici ca diletant. Ce-i dă lui d-er acea înaltă „cunoștință de sine“ (cu care se laudă ministrul), încât să 'ncepă o reformă atât de orbă și de adâncă tăietore? Astfel l'a dăscălit deputatul unguș pe fostul simplu fișpan și ađi ministru de culte *Csaky*, care și prin proiectul de lege privitor la *Kisdedovuri* vededesce pe deplin, că în ce privește cunoștința și priceperea pedagogiei în capul lui e tabula rasa, ori cum s'ar dice mai pe românește: ca 'n palmă. Confusiunea ce se va produce între elevii gimnasiști va fi mare, pentru că e foarte greu ca un tiner să se hotărăscă încă cu patru ani înainte de terminarea gimnasiului pentru o carieră. Câți tineri nu au fost nevoiți să-și alăge după absolvarea gimnasiului tocmai o carieră opusă de cea pentru care se hotărise ca gimnasiști! Astfel vor fi tineri, cari nu vor învăța limba elină, și la urmă se vor vedea nevoiți neavându în cătrău să s'apuce de filosofie și filologie. Ce se facă ei atunci? D-er ce s'asteptă dela un *Csaky* lucru chibzuit!

Din afară. Diarele din Berlin ne spun, că ședința dela 12 Maiu a parlamentului imperial german a fost prima și cea mai importantă ședință a noiei sesiuni. Noul cancelar al Germaniei, *Caprivi*, și secretarul său *Marschal* au vorbit despre politica colonială din incidentul unui proiect

ce se puse pe biroulul dietei imperiale, care cerea un credit de 4¹/₂ milioane, pentru scopuri coloniale.

După ce secretarul de stat *Marschal* a espus în câteva cuvinte ținta ce-o urmărește politica colonială a Germaniei și scopul pentru care este cerut creditul, adică lățirea creștinismului, stăpînirea negoțului cu sclavi, și apărarea intereselor comerciale germane, asigură, că misiunea lui *Eminpașa* în Africa e împăciutore și nici decum dușmană Angliei, și după ce deputatul *Bamberger* declară, că partidul său aprobă creditul numai cu condițiunea, decă guvernul e gata a declara, că se va retrage din Africa orientală și va ceda locul societăților private, — luă cuvântul cancelarul *Caprivi*, fiind ascultat cu cea mai mare încordare.

Caprivi declară a început, că el va urma politica colonială numai până unde va fi purtată și sprijinită de voia și de sentimentele națiunii.

„Eu, d-ise *Caprivi*, dela început n'am fost prietinicul politicii coloniale; acum însă sunt convins, că așa, după cum stau lucrurile, nu putem să ne retragem fără a ne pierde vađa și fără a pierde de bani; suntem siliți să mergem înainte pe calea apucată odată. Eu nu pot să stau ađi înainte cu un program al politicii coloniale; nu pot să vă spun, că ne trebuie încă atâtea și atâtea milioane; d-er cred, că voi pute dobândi ore-care încedere și la partida d-lui *Bamberger*, când declară, că nu sunt un fanatic al politicii coloniale, că această politică mă lasă rece și că sfatul meu va fi totdeauna să nu mergem mai departe decât până unde cere onorea și interesele Germaniei.

„Trebuie să se recunoască, continuă *Caprivi*, că omenii la început și-au făcut unele iluzii despre bogățiile, cu cari Africa ne va recompensa jertfele. Acum vedem, că cu muncă statornică vom isbuti numai să ne întorcem cheluelile, ca să putem încere apoi afacerea societăților particulare... Pricinul mișcării coloniale a fost spiritul național, care nu și mai găsia obiect, după cele două mari războaie gloriose. Entuziasmul a fost mai mare decât conștiința stărei lucrurilor din Africa și deci s'au trimis acolo omeni și bani, unde n'avem ce căuta...

„Temerile, că posesiunile coloniale ar pute să ne pricinuescă neajunsuri în casă de război, nu mi-se par întemeiate. Decă vom învinge în Europa, puțin ne pasă de pierderea vre-unei colonii în timpul războiului. Trebuie să ne gândim, că în viitor vom avea să ne luptăm cu puteri cu mult mai mari și în forță și în bani și pentru aceea Ger-

mania e dator să se gândească și la întărirea puterii sale maritime... Ne vom sili totdeauna să respectăm drepturile streine și să apărăm drepturile Germaniei. Eu cred, că vom pute conduce politica colonială așa, ca să nu suferă nimic politica generală germană și să nu se atingă sentimentul de drept al mândriei naționale“.

Vorbirea cancelarului *Caprivi* a produs o impresiune foarte bună la toate partidele și sinceritatea lui a câștigat pe toți.

Proiectul de lege militară, prin care se sporesce armata germană încă cu 18,500 de omeni, a dat pricină la însemnate dezbateri în parlamentul german. *Feldmaresalul* contele *Molke* a vorbit pentru primirea proiectului, d-icând între altele:

„Deși orizontul politic e mai liber de nori amenințatori și puterile esterne ne dau asigurări despre intențiunile lor pacifice, totuși vreau să arăt gradul de siguranță, ce pôte rezulta pentru noi din aceste împrejurări. S'a d-ic, că Principii și guvernele provocă războaie. Ađi nu mai e așa, ađi avem numai războaie între popore; în popore zac elementele, ce amenință pacea: înăuntru clasele nemulțămite cu sörtea lor, în afară nisuițele de naționalitate și de rasă, care pot aduce războiul și fără voia guvernelor. Decă izbucnesce acum războiul, care deja de mai mult de dece ani oscilează asupra capetelor noastre, ca sabia lui *Damocle*, nu se pôte prevedea durata și greutatea lui. Sunt cele mai mari puteri ale Europei, care stau înarmate ca nici-odată. Pôte dura șapte, treizeci de ani. Când e vorba deci de existența imperiului, de durata ordinii sociale, de civilizația și de sute de mii de vieți omenești, cestiunea banilor joca un rol secundar. D-er ori-cât de strălucit ar fi stat finanțele noastre, ađi totu amu avem inamicul în țără, decă amu fi lipsiți de mijloce de apărare. Căci de ani e sabia, care ține sabia în țecă și apără pacea. Trebuie să completăm puterea noastră pe apă și pe uscat, pentru ca să apărăm pacea, ori decă ni-se impune războiul, să-l purtăm cu onor și cu succes. Cred, că toate guvernele se silesco sincer să susțină pacea. Intrebarea e însă, că ore vor fi în stare? Vecinii noștri din ost și vest dau cele mai pacifice asigurări, cu toate astea își continuă necurmată pregătirile lor de război. Pot fi prețioase acele asigurări de pace, d-er siguranța o aflăm numai la noi.“

„*Kreuzzeitung*“ a publicat o corespondență din Londra, în care se dice, că acum doi ani prințul *Bismarck* și-a dat înzadară ostenela, ca să'nduplece pe guvernul englez a încheia o alianță defensivă și ofensivă cu Germania. Unele

diare germane n'au dat credință acestor împărțiri, d-er la rëndul său „*Allgemeine Zeitung*“ din München spune, că relațiunile ce există ađi între Anglia și Germania au ca basă anumite învoeli asupra raportului Angliei către tripla alianță.

SCRILE PULEI.

3/15 Maiu în Brașov. În sera ajunului diiei de 3/15 Maiu un număr frumos de Români s'au întrunit în sala casei de dare la semnul dela pölele Tëmpei, unde au serbat amintirea acestei mărețe și vecinice neuitate diie.

Adunarea generală a „Asociațiunii Transilvane“, după scrii private sosite din Sibiu, se va ține de rëndul acesta în Augustu la Reghinul săsesc. Decă membrii se vor prezenta în număr câtu mai numeros, se vor pune în discuțiune cestiuni literare și economice importante, se vor da informațiuni esacte și despre frumoșă înaintare a internatului și a școlii civile de fete, er dintre damele, ce se vor prezenta la balul arangiat cu acea ocaziune, se va premia cu 4 napoleond'ori (cam 38 fl.) acea dömna seu domnișoră, care va avé celu mai frumos costum național din Transilvania, er nu imitațiune după costumele din România. Decă se vor afla două costume ardelenesc de aceeași frumșete, se vor împărți premii la două dame de câte 2 napoleond'ori. Premiarea se va face în paușă.

Din Vașu în Seghedin. „Luminătorul“ spune, că colaboratorul său d-lu *I. V. Barcianu*, care a fost condamnat la șese luni închisore de juriul unguresc din Arad, pentru-că în numitul diar a apărât interesele poporului român, dela 1 Maiu n. se află mutată din Vașu la Seghedin.

O rară sărbătoare familiară în Năsăud. Ni-se scrie: *Vasile Mureșianu*, învățator normal în pensiune, și-a serbat nunta de aur la 5 Maiu n. c. în cercul familiei sale. Veteranii iubilanți sunt sănătoși și bine conservați. Densii au dus o viață regulată și au fost crufători. Celor 7 copii ai lor, trei feciori și patru fete, li-au dat o crescere bună, așa că pe toți cei 6, câți mai trăesc, se bucură a-i vedea în stare bună, sănătoși și îndestulți cu sörtea lor. Totu în această di, fiul celu mai tiner, *Dr. Sever Mureșianu*, profesor la școlă de arte din Iași, și-a serbat canunia sa cu d-șora *Emilia Popasu* în Caransebeș. Tinera păreche la 7 l. c. sera a sosit în Năsăud la casa părintescă, unde de-asupra intrării se afla un arc com-

dragii mei“, răspuse omul. „D-er vreau să o duc eu însu-mi la domnul vostru.“

„Ei, grăbesce-te d-er“, răspuseră servitorii, er bietul om își desfăcu calul din ham, luă lădița, încălecă calul, formară câte-și trei un șir și se duseră mai departe. În curându se întel-niră cu alți doi călăreți, cari eșiră înaintea celorlalți și le d-iseră, că contele s'a oprit tocmai în satul vecin și vré să audă veste despre lădița perdută.

„Avea pierdută este aici“, răspuseră servitorii. „A aflat-o omul ăsta și i-o va da în mână numai decăt.“

Ca două paseri, așa sburară înderți cei doi călăreți.

Când ajunse bunul econom la locul destinat, domnul sta la pörtă, așteptându. Elu era un conte, om în slujba statului, a cărui nevastă se trăgea dintr'o viteză de prinț. În mica lădiță erau niște mărgăritare scumpe, orolöge și alte scule prețioase cam în sumă de 500,000 taleri.

Omul de omenia se dedă jos de pe cal, se duse drept spre contele și i d-ise:

„Etă, Măria Ta, aici este lădița, așa

oam am găsit-o. Am adus-o cu mine. Nici nu m'am atins de ea. Dumneșeu să mă apere să ținu ceva ce nu este alu meu.“

Contesa desfăcu numai decăt lădița și vedu, că toate sunt la locul lor.

„Bunule om“, d-ise contele, „cu ce să-ți răsplătesc credința ta pentru-că tu ai fi putut merge cu lădița asta în lume?“

„Ah“, răspuse bunul om, „cu câteva diie înainte de asta mă țineam foarte bine. Aveam casă și-o șură plină cu bucate, d-er un vecin pismătarețu mi-a pus foc și toate mi-au ars, așa că acum sunt cel mai sărac om. D-er mi-am pus încedere în Dumneșeu.“

Contele se uita la contesă, acosta la elu. Atunci d-ise contele către un argat alu său:

„Ađ punga cu bani și uneltele de scris.“

Argatul împlini numai decăt porunca domnului său, er contele umplu totă masa cu bani și întorcându-se către econom d-ise:

„Primesce, omule cinstit, d-er nenorocit, înainte de toate acești 500 de

taleri. Acum scriu o scrisore la domnul t-ou, care e fratele tatălui meu, ca să te scutescă pe doi ani de totă darea.“

Bietul om, mișcat în sufletul său, nu putu dice nimic. În urmă a început să grăescă așa:

„Dumneșeu! asta e pre mult. Eu atata nu pot lua. Ce să fac eu cu atăția bani? Vor gândi omenii că n'am ajuns la acești bani pe cale cinstită. Ah, milostive domnule, dă-mi numai atata, ca să'mi pot lua o vacuță. Atata mi-e de ajuns.“

„Și asta vei avé-o“, răspuse contele, „ba încă și mai multe, îndată ce voi sosi eu acasă. D-er trebuie să primesc ce-ți dau și acum. Tu ești vrednic și de mai mult. Intinde cu curagiu mâna la bani. Ia-i și du-te cu ei vesel. Ai t-ou sunt.“

Bietul om sta uimit, murmură ceva neînțeles și veni în mare încercatură, așa că nu voia cu nici un preț să se întindă la bani. Atunci contesa puse banii într'o punguță și i viri ea însăși în trăista omului, er contele i-o acătă după grumađi.

„Acum du-te cu Dumneșeu“, d-ise contele. „Slugile mele te vor însoți până acasă la tine.“

Vă puteți închipui cu câte mulțămiri și închinăciuni se va fi despărțit omul nostru de contele și contesa. De bucurie elu nu putu să mergă călare pe cal, ci se ducea pe jos alături de elu. Pe drum d-icea adese-ori:

„Dumneșeu, tu și ađ ești tocmai așa de avut, cum ai fost din veci.“

Când ajunse la căruțul său, vrú să mâne pe servitorii contelui înderți. D-er aceștia răspuseră:

„Nu mergem, căci am primit porunca, ca să te ducem de-a dreptul și în grabă la domnul t-ou.“

Merseră asădă de-a dreptul în castel. Domnul moșiei se miră, că unde umblă așa de târziu slugile rudeniei sale. D-er îndată ce desfăcu și ceti scrisorea contelui, d-ise:

„Ah, așa-d-eră astfel stă lucrul. Deu, bunule om, norocos ai mai fost. D-er nepotul meu n'a hotărît tocmai bine: doi ani a fi scutit de dare? Ce felu de dreptate este asta? Eu te scutesc de dare nu pe doi, ci șapte ani.

pust din cununi de flori, de care depindea o tablă cu inscripțiunea „Bine ați venit!” Capela pompierilor voluntari din locu îi întâmpină cu înțonarea difteritorilor piese îndatinat la atari ocașii. Părinții împreună cu consăngenii au feliicitat tînăra păreche. Bucuria și impresiunea făcută nu se pôte descrie. A doua zi s'au întrunit nēmurile la prânđu, unde toastele îndatinat încă n'au lipsit. Tînăra păreche a plecată la Iași, însoțită de iubirea tuturor rudeniilor și celorlalți cunoscuți din Năsăud și din jur. Insemnă aci, că Dr. Severț Mureșianu, la demnul veteranelor săi părinți de a se căsători, căci ei sunt bătrâni,—tatălă său de 83 de ani — răspunde totdeuna: „Nu vă temeți, Tatălă celă ceresă vă va ține până vă veți serba nunta de aură a feliicitei D-Vostre căsătorii de 50 de ani, și în acea zi mă voi cununa și eu.” A dîș și și-a ținut cuvântul. Dumneșeu se și reverse darul său asupra lor, pentru-că se pôte fi spre îndoită mângăiere feliicitărilor jubilanți! — *Ună afină.*

Pensionat. D-lă Isaia Precupă, notar în Nimigia, după cum ni-se scrie din Năsăud, a cerut să fiă pensionat, retrăgându-se la proprietatea sa din Piatra.

Conscrierea porumbilor. Ministrul de interne, atrăgându atențiunea asupra folosului, ce sunt chemați a-lă face porumbii de scrisori în timp de războiu, a dat o ordinațiune, ca să se facă o conscriere a porumbilor potriviți pentru serviciul de corespondență. Rezultatele conscrierii au să se facă cunoscute ministeriului.

Procesiune. Ni-se scrie: Inteligența română din comuna Călugări (comitatul Bihorului) în ziua Înălțării Domnului, 10 (22) Mai, decă timpul va fi favorabil, îndată după eșirea din biserică va merge în procesiune împreună cu totu poporul la Izbuț, unde se va face sântirea apei și se voru ceti rugăciunile obișnuite.

Lăcuste. În totu ținutul Seghedinului s'a ivit în masse lăcuste marocane. Poporațiunea e cuprinsă de grăză, deoșce lăcustele sunt deja pe sēmănturi și astfel pericolul e mare. S'au început lucrările de nimicire a lăcustelor.

Din comitatul Sătmăru primim deja a doua plângere contra abuzului detestabil comis la alegerea de cantor învătător în comuna română gr. c. Ardasat, întâmplată în sărbătorile Paștilor. E neaplicabil, cum a putut d-lă

administrator interimălu al Ardasatului, parochul din Tamaia, căruia i-a fost încredințată conducerea alegerii, să pună în candidați pe un individ necualificat și să suferă ca acesta să fiă preferit celorlalți concurenți calificați și vrednici. Și-a uitat părintele dela Tamaia, că aici e vorba de interesul cultural al unei comune românesce, și încă, după cum ni-se scrie, al unei parochii de frunte, care are 124 de copii de școlă? Decă și-a uitat d-sa, sperăm, că nu și va uita Prea Ven. Consistoriu competent, a căruia atențiune o atragem asupra acestui casu.

Oraș fără aruncu comună. Orașul Neuhausel (Nouezanski) din comit. Nyitra nu va ave în 1890 nici un aruncu comună, deoșce municipiul a șters din bugetul cheltuelilor orașului 6000 fl., și așa s'a șters aruncul de 10%, ce se plănuse.

Convocări. Adunarea generală a „Reuniunii învățătorilor români gr. c. din giurul Gherlei” se va ține în Deșu a 3-a și a 4-a zi de Rosalii. — Adunarea generală a Reuniunii învățătorilor români gr. cat. din Maramureș este convocată pe ziua de 29 Mai st. n. în comuna Săliscea de sus. — Adunarea generală a Despărțământului XVII al „Asociațiunii Transilvane” este convocată pe 2 Iunie st. n. în comuna Cuișdin. — Adunarea generală a „Reuniunii învățătorilor români sělăgieni” se va ține în 3 Iunie st. n. decă a treia zi de Rosalii, în comuna Ēr-Hotoană, (Ēr-Hatvan) cu care ocașie se va arangia și o petrecere în favorul bibliotecii școlii gr. cat. din Hotoană. Invătătorii români sělăgieni cum și toți amicii școlii și culturai nōstre sunt invitați a lua parte.

Virtutea unguresă. Conte Guido Karatsonyi e întemeiatorul premiului pentru virtutea feciōrelor unguresce în Szent-Ivan. Decă contele ar fi știut ce greutăți pregătesce premiul său posterități, de sigur, că nici-odată nu s'ar fi însuflețit pentru idea premiului virtuții unguresce. Dela mōrtea lui, judecătorii virtuții întâmpină totu mai mari greutăți a afla fete de țeran, vrednice a pune corōna de rose pe cap și a lua premiul. În anul trecut nu s'a putut afla o „feciōră a rosei”, ăr în anul acesta juriul voia să premieze pe o fată tînă, anume Therese Schuk, der nici acēta nu s'a dovedit cu virtute trairică și așa va trece și anul 1890 fără „feciōră a rosei”. Deja înainte cu o săptămână, când se istorisia, că d-șora Therese Schuk e luată în considerare ca feciōră a rosei, se asigura în Szent-Ivan

că e în joc protecțiunea. Mai întâi, se dice, d-șora Schuk nu e țerancă, o fiica unui funcționar, și alt doilea . . . hei, ceea ce se dicea al doilea, s'a dovedit de atunci încōce. Tînăra fată, care avea să fiă distinsă înainte tuturor fetelor din Szent-Ivan pentru viața ei esemplară, a născut un băeșă sănătos, și ori-cătu de trist e acest incident pentru administratorii fondului „feciōrelor virtuose”, trebuie să se mângăie cu faptul, că mama și copilul amăsurați împrejurărilor se află bine.

Din Sinode.

Avendă la îndemână diferitele raporte ale Sinodelor eparchiale ale bisericii românesce gr. or. din Transilvania și Ungaria, estrașgem cu privire la mișcarea și starea acestei bisericesce la finea anului 1889 următoarele date:

În arhidieceasa română gr. or. a Sibiiului starea clerului, în frunte cu un Metropolit și Archiepiscop se presentă astfel: În centru se află cu totu 12 persoane bisericesce, ăr în afară se află: 30 protopresbiteri tractuali; 1 protopresbiter emerit; 5 administratori protopresbiterali; 828 parochi; 13 administratori parochiali, 57 capelani; 4 diaconi, la olaltă așadără clerul arhidieceșan cu finea anului 1889 a constat peste totu din 950 persoane.

Comune bisericesce sunt în arhidieceșă 949; Fiii 240; Familii 156,092; Suflete 710,857 și adecă bărbați: 356,293, ăr femei 354,564. Față cu anul trecut 1888, numărul sufletelor a crescut cu 6755 suflete.

În decursul anului 1889 au rēposat 26 preoți, cu 3 mai puțin ca în anul de mai înainte. Chirotoniri s'au sēvirșit 22. Teologi în seminarul Andreian în anul 1888—9 au fost 76, ăr cursul estra-ordinar l'au cercetat 6. Dela biserică gr. or. au trecut la alte biserică 177, ăr dela alte biserică la cea gr. or. 243, decă biserică gr. or. a căștigat 66 suflete. Biserică nouă s'au zidit 2.

Numărul celor ce sci ceti și scrie față cu anul de mai înainte s'a sporit în mod însemnat. Socotindu-se în percente, acest număr se presentă în general cu 21.5%.

Concubinatele față cu anul de mai înainte s'au împușinat cu 1536, ăr nascerile nelegiute cu 196.

Institute de învățământ are arhidieceșă: în Brașov un gimnasiu mare cu 8 clase, o școlă reală cu 4 clase și o școlă comercială cu 3 clase. Numărul total al elevilor dela aceste trei institute e de 396.

Afară de aceste mai are arhidie-

cesa un gimnasiu inferior în Brad la care cu finea anului erau 95 de elevi.

În secțiunea pedagogică a seminarului Andreian erau 49 elevi.

La școlile poporale au fost în anul trecut copii obligați a cerceta școlă 91,552; dintre aceștia au cercetat școlă în semestrul I 57,126 sau 62%. Față cu anul trecut numărul copiilor obligați la școlă a crescut cu 1856, ăr alt celor, cari au cercetat școlă, a crescut cu 2,555.

Grădine de pomărită au 461 comune.

Averea totală a școlilor e socotită cu 933,811 fl. 39 cr. Venitul total anual cu 75,635 fl. 69 cr.

Salariile solvite învățătorilor în întregă arhidieceșă dau suma de 168,674 fl. 60 cr. În termin mijlociu se vine pe un învățator 170 fl.

Școlile proprii se află în cele 1214 comune bisericesce (dintre cari 938 matre și 276 filii) cu totu 770. Nu susțin școlă proprie 444 comune bisericesce.

Dintre acestea sunt afiliate la școlile românesce din alte comune cu totu 221, ăr restul de 223 comune bisericesce sunt aviate la școlile unguresce, în special la școlile de stat 40, la școlile comunale 77 etc.

Numărul total al învățătorilor e de 893. Dintre aceștia 326 sunt numai tolerați, neavendă calificațiunea prescrișă de lege.

La institute de învățământ neromânesce (preparandii, gimnasii, școlile reale etc.) se află 511 elevi.

Diurnele și viaticul deputărilor sinodali s'au statorit în sumă totală de 1784 fl. 80 cr.

Dieceșă română gr. or. a Aradului. Se știe, că Episcopia română gr. or. a Aradului are două Consistore, unul în Arad și altul în Oradea-mare.

De jurisdicțiunea Consistoriului din Arad se țin: 11 protopresbiterate cu 306 comune matre și 87 filii; 392 parochii sistemisate și 333 biserică. Numărul populațiunii în 1889 a fost de 351,169 suflete. S'au născut în 1889 cu totu 16,907; au murit 14,076. Poporațiunea a crescut decă cu 2,829 suflete. Dela biserică gr. or. au trecut la alte biserică 136 indiviți, ăr dela alte biserică la cea gr. or. 44.

Statul clerului la finea anului trecut a constat peste totu din 409 persoane bisericesce, între cari 390 parochii. La institutul clerical se află 68 elevi. Au rēposat în an. trecut 14 preoți, s'au hirotonit 22. Biserică nouă s'au zidit

Dér asta încă nu e destul! Va fi bine — nu-i așa? — decă îți voi da lemne din pădurile mele, ca să faci casă!”

„Ah, Dumneșeu!” numai atăta a putut să dice bietul econom, și de bucuriă nici nu știa unde se află.

„Oh, miostive domnule”, continuă el, „mie mi-a dat domnul conte 500 de taleri. Eță baniiăștia mulți în traista asta. Te rog îngrijesce d-ta de ei, până voi ave lipsă de ei. Mie pôte să mi-i fure cineva forte curēndu.”

Domnul primi rugarea omului și cu acestea economul se duse acasă, der n'a putut să dormă noștea întregă. Totu mereu îi trecea prin minte, cum l'a ajutat Dumneșeu în nenorocirea lui, a început să clădească curēndu casa și când îi fu gata și grajdul, un car cu patru cai se oprî înainte porții lui și înderțul carului două vaci frumoșe. Un slujbaș al contelui îi dîșe:

„Doră ai creșut, nu-i așa, că contele nostru și-a uitat de vaci? Eță aici sunt două. N'a vrut să țile trimită până nu țî era gata și grajdul. Ce este pe car, totu e al tău, bunule om. Duț-le numai în casă.”

Pe car erau unelte pentru casă, de ale mănărei și alte multe mărșisuri. Omul vedēndu-le acestea, amuși și nu știa cum să mulțămescă lui Dumneșeu și contelui.

Dér numai acum urmēză ceea ce servește de cinste și laudă omului de omenă. Omul nostru adecă a iertat tōte vecinului său pismătareș. Acesta era gol, prăpădit și lovit de bole, ca vai de capul lui, și cum umbra la cerșit din casă n casă, ajunse și la vecinul său de odinioră, care-i dîșe:

„Vai, Dumneșeu! Vecine ce țî-s'a întâmplat, ce-a fost să pășeci! Vino în casă! Eu îți iert totu. Totu mi-am uitat. „Când flămāndesce dușmanul tău, dă-i să mănānce,” așa dice Domnul. Șeși și să dau ceva de mănācare.

Bunătatea acēta întru atăta îl mișcă pe făcătorul de rele, încātu cădēnd în genunchi, a mărturisit totu și i-a făgăduit că se va îndrepta.

„Decă-ți vei ține făgăduința,” dîșe economul, „eu te țin la casa și la masa mea, căci și așa am lipsă de ajutor.”

Acēta o și făcu bunul om și când

vedea el, că dușmanul său de odinioră se îndreptă, adeseori îi venia în minte, ce-a dîș Iosif fraților săi: „Voi ați gândit rele în potriva mea, der Dumneșeu tōte le-a întors spre bine!.....” (Din nemșesce.) T.

Hotul.

— Poveste rusescă, de, Safranon. —

A fost, unde a fost, destul c'a fost odată o păreche de omeni și Dumneșeu i-a dăruit c'un copil, pe care lă botezară Ivan. Bētrānii crescură pe Ivan până ce s'a făcut mare, și când era mare i-au dîș:

„Ei, băte! până acum te-am crescut noi, de-aci înainte însă ține-ne tu pe noi — până la cēsul morții.”

La acestea Ivan răspunse: „Decă m'ați crescut până acuma, ține-ți-mă până ce mi voru creșce musteșile.”

Bētrānii ținură pe Ivan până ce i-au crescut musteșile și atunci i-au dîș:

„Ei, băte! acuma ai musteș, de aci înainte der portă tu gândul de noi — până la mōrte.”

Ivan însă le răspunse așa:

„Decă m'ați ținut până acuma, până când mi-au crescut musteș, ține-ți-mă totu voi până mi va creșce și barba.”

Ce era de făcut? Bētrānii au ținut pe Ivan până i-a crescut și barba, ăr atunci cerură dela el să și implinescă făgăduința.

„Ei, băte!” dîșe tată-său, „acuma ai și barbă, de aci înainte der datoru ești să te îngrijesce de traiul nostru.”

„Decă m'ați ținut, până ce mi-a crescut și barba”, răspunse rēșfățatul Ivan, „ține-ți-mă până voi și îmbētrāni.”

Bētrānii neputēnd să mai suferă obrāznicia lui Ivan, s'a dus la domnul său de pământ să și pāscă copilul. Domnul a chiamat la sine pe Ivan și se rēsti la el dîșēndu-i:

„Mă, lipitoare! de ce nu vrei tu să hrānesc pe tată-tău și pe mamă-tă?”

„Dér cum să sci eu hrāni,” răspunse Ivan, „doră n'o să mă pun pe furate?! Să lucru nu m'au învățat, ăr ca să nvēș acum e prea târziu!”

„Ce-mi pasă mie,” răspunse domnul rēstit, „chiar de-ai fura, de pārinții tăi trebuie să te îngrijesce; nu vră să-i mai aud plāngāndu-se asupra ta.”

bucuria și plăcerea, ce vor să avă-o vechindă aceste locuri, vor să avă și mulțumirea de a contribui cu obolul lor la zidirea unei biserici românești.

Esamenul de calificare învățătoresc.

Consistoriul arhidieceșan din Sibiu a adresat următorul circular către toate oficiile protopresbiterale din Arhidieceșana Transilvaniei.

Pentru facerea esamenului de calificare învățătoresc în anul acesta se pune termen pe ziua de 30 Iunie a. c. st. vechiu și cele următoare.

La facerea esamenului de calificare se vor admite acei candidați, care au absolvat studiile teologice sau pedagogice într-un institut public; asemenea toți învățătorii aplicați în mod provizoriu, care n-au încă un testimoniu de calificare, au servit însă ca învățători cu bun succes mai multă an de zile în fine și indivizii, care au studiat pe cale privată, și pot documenta după studiele făcute capacitatea de a suporta cu succes acest esamen.

Candidații reieptați odată, la venirea din esamenele din anii trecuți, au a suplica din nou pentru repetiția esamenului.

Cererile pentru admitere trebuie să fie înrate la consistoriul arhidieceșan prin concerentele oficii protopresbiterale sau și de dreptul, până la 10 Iunie a. c. st. vechiu, și sunt a se instrui:

a) cu carte de botez; b) cu testimoniu despre studiele percurse; c) cu testimoniu despre practica învățătorescă și succesul sub decursul aceleia; d) cu adeverință dela comitetul parochial despre purtarea morală; e) eventual cu alte documente recomandătoare; f) cu o scurtă descriere a vieții, din care să fie evidente fazele mai însemnate din viața candidatului.

Cererile înrate după termenul indicat nu vor fi luate în considerare.

Dacă dela absolvirea studiului până la intrarea în funcțiune de învățător a trecut un an sau mai mult, sau dacă sub decursul serviciului învățătoresc s'a întâmplat vre-o întrerupere, se va documenta cu atestat modul de viață și ocupațiunea suplicantului sub durata întreruperii funcționării.

Învățătorii actuali, care au depus esamenul din limba maghiară, la vre-o preparandie de stat, vor include la suplica diploma lor din limba maghiară, în original.

În special e de a se include fișă-cărei cereri de admitere taca esamenului de 10 fl., prescrișă în statutul organic § 125, dela care se pot dispensa numai acei indivizi, care prin atestat dela oficiul comunal, vidimat și de

oficiul parochial, vor documenta totă lipsă de ori ce avere, arătându-se totodată și suma salariului învățătoresc ce l'au.

Excepțional se admit la facerea acestui esamen și elevii din cursul III al secțiunii teologice, și pedagogice dela institutul nostru arhidieceșan, avându a-și prezenta la 29 Iunie a. c. absolutoriul despre absolvirea cursurilor de trei ani.

Oficiile protopresbiterale se însărcineză, ca întinându câte un exemplar din acest circular tuturor învățătorilor, pe care îi privește, să-i îndatoreze în special, ca până la termenul indicat să-și așternă cererile instruite conform acestui circular.

Posturi de profesori.

La școlile medii române gr. ort. din Brașov sunt a se ocupa următoarele posturi: 1). un post de profesor gimnazial calificat conform art. de lege XXX din 1883 pentru limba latină și altă studiu, care se poate grupa cu această limbă conform regulamentului ministerial pentru esamenul profesorilor dela școlile medii. 2). un post de profesor gimnazial calificat conform art. de lege XXX din 1883 pentru limba maghiară și altă studiu, care se poate grupa cu această limbă conform regulamentului ministerial pentru esamenul profesorilor dela școlile medii. 3). un post de profesor la școala reală și comercială calificat conform art. leg. XXX din 1883 pentru limba germană și altă studiu, care se poate grupa cu această limbă conform regulamentului ministerial pentru esamenul profesorilor dela școlile medii.

Pentru ocuparea acestor posturi se escrie concurs cu termen până la 31 Maiu 1890 st. v. Concurenții vor adresa petițiile lor către Eforia numitelor școle, instruite cu documentele: a). că sunt Români și de religie gr. ort.; b). că au purtare bună atât în privința moralității, cât și în relațiile civile; c). că sunt de constituțiune firmă și deplin sănătoși; d). că au calificatiunea prescrișă de legea de instrucțiune art. XXX din 1883 §§ 29, 30, 61, 62.

Emolumentele împreunate cu aceste posturi sunt: până la obținerea decretului de profesor ordinar (conform cu § 30 din legea de instrucțiune din anul 1883) salariul anual de 800 fl. v. a., ér după denumirea de profesor ordinar salariul anual de 900 fl.; cuinueniul de 50 fl., care se repetă de 5 ori, 130 fl. reținutul de cuartir cu drept de înaintare la reținutul de cuartir de 170 fl. pe an și drept de pensie conform statutelor.

Concurenții, care pe lângă calificatiunea prescrișă vor documenta, că au

servit cel puțin trei ani la alte institute medii de creștere și de învățământ, pot fi aleși profesori ordinari, recunoscându-li-se pentru pensionare și pentru diferitele emolumente trei ani din serviciul lor anterior.

Concurenții vor declara în petițiile lor, că se vor supune legilor noastre bisericești și școlare, precum și normativelor și dispozițiilor speciale ale acestor institute, ce sunt în vigoare sau se vor face în decursul timpurilor.

Literatură.

La subscrierul se află:

1). *Istoria revelațiunii divine* tom. I. cu preț redus de 2 fl. exemplarul. 2). *Istoria revelațiunii divine* tom. II. cu 2 fl. exemplarul. 3). *Predice populare pe toate duminicile anului*, tom. I și II, cu 2 fl. exemplarul. 4). *Predice populare pe toate sărbătorile* cu 1 fl. esempl. 5). *Predice ocazionale* pentru diverse ocazii, cu 1 fl. exemplarul.

Doritorii de a avă aceste opuri să binevoiescă a se adresa la subscrierul în Blașiu trimițându 1 fl. 5 cr. pentru câte-un exemplar din predice, ér din istoria revelațiunii divine câte 2 fl. 5 cr., în care preț li-se va trimite opul francat.

Blașiu, în 11 Maiu 1890.

Gavril Popu,
canonic metr.

TELEGRAMELE „GAZ. TRANS.”

(Serviciul de coresp. biuroului din Pesta.)

München, 17 Maiu. Prințul regent a adresat arhiepiscopului de aci un autograf, în care și exprimă sincera sa părere de rău, pentru intenționata ținere a congresului catolicilor germani aci, fiindcă ținerea lui nu e potrivită a obține și a întări aci pacea, care e dorită urgent de toți câți cugetă în liniște din toate cercurile. Via mea dorință, dice autograf, este ca, înainte de a avă eu în vedere alte măsuri, potrivit drepturilor și datorințelor mele pentru ocrotirea păcii, să vă consultați încă odată cu bărbații de frunte catolici, mai ales cu capitulul, și să-mi arătați cât mai curând rezultatul consultărilor.

Berlin, 17 Maiu. Proiectul militar, după ce a vorbit Caprivi pentru el, a fost dat unei comisii de 28 membri.

Viena, 17 Maiu. În camera seniorilor, cu ocaziunea dezbaterii asupra proiectului privitor la imputernicirea băncii austro-ungare de a escompta pe warante, ministrul de finanțe rosti o vorbire socială-politică, care a fost o desaprobare a enunțațiunii sociale-politice de deunăci, ce a făcut o ministrul de agricultură în camera deputărilor.

Caracterul.*)

Formarea caracterului.

I. Influența familiei.

Familia s'a numit cu dreptul cuvânt celula vieții poporului. — Cicero (de officiis 1,17) o numește, cea dintău tréptă a societății, căci din familia se formează comuna, din comună statul și din state omenirea. După cum toate bólele trupului omenesc se nasc din stricăciunea țesăturii lui celulare, așa și statul suferă, dacă în familiile particulare nu merg lucrurile cum ar trebui să mergă. Familia e izvorul din care răsare curențele capitale conducătoare ale timpului și legile nu sunt decât o reogindare în măsură mai mare a morăvurilor familiei.

Casa părintească este pentru toți, care se bucură de ea, școala cea dintău și cea mai însemnată a caracterului. Aici sufletul cel nedesvoltat al copilului primesce impresiunile, care îi dau direcțiune decisivă, ori spre bine, ori spre rău — direcțiune care mai târziu numai forțe cu greu, sau de loc, nu se poate schimba, precum vedem la un arbore, că până e ténér ilu poți încovoia cum îți place, ér după ce se îmbătrânește și se întărește nu-l mai poți încovoia. Creșterea copilului trebuie să se începă forțe de cu vreme, ba chiar din ziua când vine pe lume. De aceea un preot la întrebarea unei mame, când se începă cu creșterea copilului ei, care era de patru ani, i-a răspuns: „Dacă încă n'ai început până acuma ai perdut patru ani.”

Dér chiar în cazul acesta se și începuse creșterea, sau mai bine zis influințarea asupra copilului, prin toate câte veduse și aușise până la patru ani, cum dice și dicăla Arabilor: un smochin uitându-se la altul rodesce. Copilul, la pragul vieții, se vede încunjurat de tot felul de lucruri, care i-se par tot așa de minunate cât și de noue. La început își cascade numai ochii, încet-încet însă începe să vedă, să observe, să asemeneze, să învețe și dacă i-se dă o conducere bună face în scurt timp progresele cele mai admirabile. Lordul Brougham a observat, că un copil între luna a 18-a și între a 30-a învață mai mult despre lumea vedută, despre puterile sale

*) După Smiles-Rudow. A se vedé Nr. 96 al „Gaz. Trans.”, din anul curent.

minut și l'au condusă către coridor. Hoțul s'aruncă în spatele murgului, ilu lovi odată cu biciușca și du-te băiete de nu se mai vedă, ci i-se aușia numai tropoitul.

În ziua următoare întrebă domnul pe vizitii:

„Ei, și ce mai face iubitul meu murg?”

Vedă bine, că ei nu-și sciau da sémă de cele ce s'au întâmplat; sciau numai să spună, că eră séră cineva a încălecat murgul, și că de bună sémă acel cineva a fost un hoț.

În urma urmelor totu au trebuit să cheme éráș pe Ivan.

„Tu mi-ai furat murgul?” — grăi domnul către Ivan.

„Eu, domnule”, răspuse Ivan.

„Și unde-i?”

„L'am vëndut!”

„Noroc ai avut, că ți-am poruncit eu să mi-l fură. Écă aici sunt cele 200 de ruble. Ei, dér să-mi fură acum și pe cantorul, care scie să farmece și să descante, așa că și pe dracul l'ar

scote de ori-unde ar fi, necum să nu păcălescă pe un biet de hoț!”

„Ei, și ce-mi plătesci pentru ostentelă?”

„Trebuie-ți 300 de ruble?”

— „Bine, imi trebuie, ilu voi fură.”

„Dér dacă nu-l vei fură?”

— „Să faci ce-i vré cu mine!”

Domnul apoi chiamă la el pe cantorul și i spuse să bage de sémă se nu cumva să fiă înșelat de hoț.

„Aibi grije”, îi dise el, „rógă-te nóptea întrégă și nu cumva să închiți vre-unu ochiu. Ivan hoțul vré să năpădescă asupra ta!”

Bătrânul cantor se însăimântă și a început să facă după cum l'a sfătuit domnul: să nu dormă, ci să se róge.

Ivan hoțul veni la el tocmai la miezul nopții, pe brațe c'unu sac larg la gură și se puse sub ferestra canturului.

„Cine ești omule bun?” dise cantorul când a vedut pe Ivan.

„Sunt ánger din cer... am venit, ca să te duc de viu în rai!” răs-

punse Ivan cu voce prefăcută argintiu și smerit. „Bagă-te iute în sacul ăsta!”

Hébencul de cantor se băgă în sac, ér hoțul legă bine gura sacului, ilu trânti pe-unu umăr și hai cu cantorul în turnul bisericei. Cantorului îi părea drumul prea lung, fiindcă Ivan abia putea să l'au ducă în rai. Când ajunseră în turnul bisericei cantorul îi dise lui Ivan:

„Când sosim odată în rai?”

„Acuși, vei vedé”, răspuse Ivan, „de altfel să scii, că drumul la început deși a fost lung, a fost însă neted, mai târziu însă va fi forțe gronțuros.”

Tocmai când dicea Ivan acestea, ajunseră în vârful turnului, de unde Ivan a lăsat sacul cu cantorul în voia lui pe trepte la vale.

Calea acesta nu i-o fi cădută pré bine bietului cantor, care când se opri din jos de scări încep să ofteze dicându:

„Adevér a grăit ángerul: mai înainte a fost neted drumul, dér acum spre sfârșite deșu că pré fu gronțuros.”

„Răbdarea aduce rose”, dise Ivan, și dicându aceste ridică sacul și-lu acăpă de un gard aprópe de ușa cimiteriului; — apoi luă o nua bună de plop, o puse lângă sac și scris pe pórtă: „Cine trece pe aici și nu va da de trei ori cu nuiaua asta în sac, să fiă afurisit!”

Și într'adevăr, toți câți treceau pe acolo dau de câte trei-ori cu nuiaua în sac, adecă în cantor.

Din întâmplare a trecut și domnul pe acolo, și îndată ce vedă sacul, întrebă speriat:

„Ce fel de sac e acolo? Luați-l și desfaceți-l!”

Îndată ce desfacă sacul, spre mirarea tuturor celor ce erau de față, eș cantorul din el.

„Dér tu cum ai ajuns aici?” îi dise domnul. „Nu ți-am spus eu să aibi grije, și totuși te-ai lăsat a fi batjocurit? Ei, ce să dici? Să dici că-mi pare rău? Ba deșu nu, nu-mi pare rău, pentru-că din prostia ta imi lunecă éráș din buzunar 300 de ruble!” H.

propriu, despre natura altor corpur și chiar despre spirit, despre al lui propriu, ca și despre al altora, decât în tot timpul celălalt al vieții sale. Și aceste cunoștințe sunt cele mai de lipsă; fără de ele omul nu poate trăi și nu le poate înlocui nici cu cea mai estinsă învățatură.

Richter dice, în cartea sa despre creștere: Pentru copil timpul cel mai însemnat este, când începe a se forma și a căpăta color în societate cu alții. Fiecare crescător, care vine mai târziu, are mai puțină influență decât premergătorul său, până în cele din urmă, decât vom privi întreaga viață, ca un institut de creștere, cel ce călătorește prin totă lumea este mai puțin influențat de toate popoarele, câte le-a vădit, decât de doica sa.

Causa o aflăm în imboldul de imitare, care se manifestă cu atât mai viu, cu cât copilul e mai ténér, adică cu cât copilul e mai puțin de sine statător și mai primitiv și impresionabil de toate. Precum cel dintâi sântământ de bucurie, de înfrustare, de fericire sau de nefericire formeză așăzicându fondul tabloului întregii vieți a omului, așa și primul imbold, cel primesc voința copilului, este cel mai tare, ba de multe ori cel hotărâtor.

Deși în om este o putere de sine stătătoare, care îl pune în stare, de a se desvolta într-o măsură oarecare independent de lumea din afară și de-a influența însuși asupra ei, totuși acea putere trebuie să fie mai întâi deșteptată din somnul copilăriei. Nici înțeleptul și cugetătorul cel mai nobil și puternic nu se va pute feri pentru durată de influențele societății rele, cel încunjură, cu cât mai puțin se va pute feri de aceste influențe fragilele copilului, al cărui suflet nu-l păzesc de relele influențe nici principiile, nici experiențele!

Astfel familia, în care cresc copiii, va avea asupra lor o influență bună sau rea, după cum e puterea, ce domnesce în familie. Și cine domnesce într-o familie? Găzduia cea cu bune moravuri și cu bună purtare, *mama copiilor*, ea este care domnesce înțelept în cerul familiei.

De aceea dice George Herbert cu drept cuvânt: O mamă bună prețuesce cât o sută de dascăli, ea este sténa conducătoare a familiei, asupra căreia se îndreptă ochii tuturor, ea învață pe copii înainte de ce merg la școală și nu-i învață numai cu cuvinte, ci, ceea ce e neasămănat mai mult, îi învață prin exemplul și modelul ei, care neavându cuvinte e mult mai elocent și convinge mai bine, decât cele mai frumoase vorbe. Dacă cuvântul și exemplul sunt în contradicție unul cu altul, totu-deuna se urmăze exemplul, și decât exemplul este rău nu numai că sunt de prisos dojenile de a înbrățișa virtutea, dăr sunt chiar stricăcioase, căci produc vișul cel mai detestabil, fățarnicia. Și copiii știu să judece lipsa de consecență logică și descoperă foarte curând contradicțiile între cuvinte și fapte. Predica ce a ținut-o un călugăr, cu gâsca furată ascunsă în mânecă, n' a plătit mult.

Prin imitare caracterul se influențează încet, încet abia se bagă de seamă, dăr în fine în mod decisiv. Faptele singuratic pot să se pară de tot mic și neîn-

semnate, ca și un fulg de zăpadă, care în sine nu e nimic, dăr lavina, care troenesce sate întregi, nu constă din nimic alta, decât din nenumărați fulgi de zăpadă. Astfel din multe fapte singuratic se face un obicei, din obiceiuri caracterul și acesta dă direcțiune întregii vieți a omului.

Așa dintr-o casă, unde domnesce spiritul iubirii și al împlinirii datorilor, unde capul și inima nu se bat între olaltă, ci se întregesc reciproc, va eși o generație sănătoasă, muncitoare, fericită și capabilă de a călca în numele străbunilor, de a se stăpâni pe sine însăși și a contribui spre binele conaționalilor și al omenirii.

Avându copiii înaintea ochilor lor numai nesciință, crușime și egoism, ei pe nesemțite vor primi aceleași însușiri și vor deveni cu atât mai periculoși societății, cu cât vor fi espusi mai multor seducerii și ispite, mai ales în orașe. Aristip dice: „Lasă ca pe copilul tău să ți-l crească un sclav și în loc de un sclav vei avea doi.“

(Va urma.)

EDUCAȚIUNE.

Reproducem cuprinsul următoarelor lucrări, ce ni-s'au trimis spre publicare:

Educațiunea intelectuală. Omul, care nu-și cultivă mintea, înțelegerea și inima sa, nu numai că e nefericit, ci netericesce și pe alții. De-ar avea cineva un trup ori-cât de sdravén și sănătos, decât mintea, înțelegerea și inima lui nu sunt luminate și cultivate prin școală, nu poate să dică, că este fericit, pentru că el nu este în stare să cunoscă și să simtă în ce constă adevărata fericire. Asemeni părinți, fiind însuși nefericiți, de sine se'nțelege, că nu sunt în stare a-și feriți nici familia; ba din contră, prea adeseori se'nțeplă, că vrându s'o fericescă, o nefericesc.

Cel dintâi chemat a lumina și cultiva mintea, înțelegerea și inima omului, și prin acesta a-l pune în stare de a pute fi fericit, este *învățătorul*. Deoarece însă la desvoltarea și cultivarea oricărui simțământ omenesc contribuie în prima linie exemplul crescătorului, de sine urmăze, că învățătorul pentru a pute da copiilor o adevărată educațiune intelectuală, morală și religioasă, se recere mai întâi de toate să fie el însuși exemplul viu atât pentru omenii cei mari, cât și pentru copiii lui incredințați. Învățătorul are să fie moral, religios, credincios și plăcut, să nu scandalizeze pe alții, să încunjure petrecerile destrăbălate și să-i iubescă și stimeze legea și neamul său totu-deuna și în toate împrejurările. — *T. Albani, învățător.*

Atragerea copiilor la școală. Pentru ca învățătorul să potă face pe școlari, ca aceștia să cerceteze școla regulat și cu plăcere, trebuie să se silescă a îndrepta următoarele rele, cari împedecă, ori înstreineză pe copii dela cercetarea școlei. Anume:

1. *Frica copiilor de învățător.* Mulți părinți au réua datină, că înfrică pe copiii lor cu „dascălul“, pe care îl înfrățeză înaintea copiilor lor ca pe spaima sau groza satului: „Lasă numai, că vine dascălul și te dau eu pe mâna lui!“ — „Te-a învăța pe tine dascălul?“ — „Fă numai fă, că ajunge tu pe mâna dascălului și apoi știu că nu-i mai face de astea!“

Prin asemenea vorbe nechibzuite părinții înlântă în inima micilor copilași frică și grăză față cu acela, cătră care tocmai din contră ar trebui să-i indulcescă. Astfel învățătorul, de o mirare, că copiii se apropiă de școlă cu frică și cu cutremur, ca și cătră un loc de osindă, pe care cercă a-l încunjura și decât pot îl și încunjura.

Pentru înlăturarea acestui rău, învățătorul înadinsă va căuta să se înțelească cu copiii, cercându-i chiar și pe la casele părinților lor. Înțelindu-i, va căuta, prin cuvinte dulci și blânde, ca să le câștige iubirea, ér după ce vor veni la școlă, se va acomoda lor. Cu copiii învățătorul are să fie copil: La început îi va distrage mai cu seamă cu jucării, cari nobilitază inima și simțirile, și numai mai rar le va da ocupațiune mai serioase. Astfel va purcede învățătorul treptat, introducându-i din ce în ce mai mult în sfera studiilor serioase. Prin acesta învățătorul va face copiilor plăcute orele de școlă; ei îl vor privi ca pe un părinte iubit și ca pe un nedespărțit tovarăș al lor. La școlă vor alerga copiii cu drag, deorece știu, că aci îi așteptă bunul lor învățător, cu plăcutele sale jucării și învățături.

2). *Nesciința și nepăsarea părinților față de școlă.* Părinții nepriștici, cufundați fiind în întunecul nesciinței și neputându prețui binecuvântatele råde ale școlei, în multe casuri ei însuși sunt dușmanii fericirii copiilor lor: „De ce se-mi mai dau copilul la școlă, că știu că nu se va face popă din el?“ — „Eu n'am mai umblat la școlă, dăr pentru aceea tot între aleșii satului am fost; numai așa se fiă și Ioniță al meu!“ O fi fost dumnia-lui între aleșii satului, căci pe vremea aceea nu prea erau omeni cu carte; ei, dăr Ioniță de bună-semă nu va fi, căci pe când Ioniță va fi mare, pe atunci între aleșii satului nu vor mai pute intra omeni, cari se nu scie carte, și decât nu vor scie carte Românii, în locul lor vor intra Jidovii și alți streini, și apoi ce e vai acum, atunci și mai vai va fi. De aceea fac un lucru foarte nesocotit părinții, cari înstreineză pe copiii lor de școlă prin asemenea vorbe.

În astfel de casuri învățătorul se va sili a impune părinților prin propria sa purtare blândă și înțeleptă, predominant asupra aplecărilor rele, observându cu stricteță regulile disciplinei și moralei și premergându cu exemplul în toate virtuțile creștinesci. Prin o viață plină de activitate, prin sinceritate, înțelepciune, prevenință, prin o conversațiune fină și plăcută, învățătorul își va câștiga iubirea poporului, pe care se va sili cu totă ocaziunea a-l lumina și deștepta. Cel mai potrivit mijloc pentru acesta este, ca învățătorul să înființeze așa numita „Școlă pentru adulți“, sau pentru omeni mari, la care în timpul de iernă se ia parte tineri și bătrâni, feciori și fete de-o potrivă, întretinându-i cu istorie frumoasă și dându-le povești și învățături plăcute și folositoare cel puțin de două ori în săptămână, cum ar fi d. es. sera dela 7—10 ore, când omenii noștri dela sate și așa n'au cu ce-și petrece timpul. Vera însă s'ar pute continua această școlă în Dumineci și sâmbători. Poporul, după ce se va da, va alerga la ea cu drag,

căci lui îi place să asculte povestiri povățuitoare și istorisiri frumoase, mai ales decât acestea sunt luate din istoria națională a glorioșilor și vitejilor noștri moși și strămoși. Prin nimic nu poți petrunde mai cu înlesnire la inima omului, ca prin cântările noastre bisericesti și naționale. De acesta va trebui să țină seamă învățătorul în școlă de adulți.

Dacă însă poporul n'ar vră cu nici un chip să cerceteze școlă pentru adulți, învățătorul trebuie să facă, ca să-i cerceteze școlă pe ei. Va merge adică el însuși pe la ei, sera și în sâmbători, unde prin istorisiri și povestiri alese și bine chibzuite le va câștiga inima și în schimb va pute pretinde, ca să vină și ei la el, ceea ce o vor face bucuroși. Astfel încet cu încet învățătorul fiă sigur, că-și va ajunge scopul, formându în urmă școlă adultă, unde părinții se vor lumina și luminându-se nu vor mai înștrăina pe copiii lor dela cercetarea școlei.

3. *Ura personală față de învățător.* Mulți părinți urăsc pe învățător și pentru ca să-și răsbune asupra lui, își nefericesc copiii prin aceea, că nu-i lasă, ori îi disgustă de a merge la școlă.

În astfel de casuri învățătorul să-și aducă aminte de dîsa Sf. Scripturi: „Celui ce aruncă asupra ta cu petri, tu dă în el cu pâne.“ Va pândi învățătorul ocaziunea binevenită și când va scie, că cel ce-l urăsc pe el e în necaz, ori în nenorocire, va fi primul, care-l va cerceta, îl va mângăia și decât va pute, îl va ajuta. Făcându așa, el va muia inima chiar și a celor mai mari inimi ai săi, cari îl vor iubi și-l vor asculta în veci.

4. *Sărăcie.* „Da-mi-ășu copilul la școlă, dăr nu pot că-i straița golă.“

În asemenea împrejurări, când decât învățătorul află, că părinții din cauza sărăciei nu-și pot trimite copiii la școlă, pentru că nu au cu ce-i încălța, n'au haine de-ai îmbrăca etc., nu-i rămâne bietului învățător, decât să cerce, nu cumva cauza acestei extreme sărăciei provine din anumite patimi, cum ar fi d. e. beția, lenea etc. Dacă da, se va strădui prin aducerea de exemple și prin sfaturi înțelepte ca să delature aceste patimi, va îndemna pe popor la păstrare și la economie. Fericit este învățătorul, cărui a-i succes a înființa o „*casă de păstrare școlară*“, în care fiă-care lucrător să depună o parte din câștigul său, din care la casă de nevoie să se potă ajuta și să potă cumpăra copiilor cele de lipsă pentru școlă. Fericit este învățătorul, care a sciut introduce pe popor în cunoștința unui nou ram de câștig, cum este d. e. industria de casă: împletirea de pâlării de paie, de coșuri de trăsuri, coșărcăritul etc., cari toate aduc câștig și oferă ocupațiune în timpul, când economia câmpului nu dă ocupațiune, cum este în timpul iernei și în zilele ploioase de veră, când omenii, nesciind cum să-și pără vremea, merg în cărușe, dau în cărți etc.

În fine nu trebuie să uităm, că de multe ori și însuși învățătorii sunt cauza necercetării regulate a școlei. Dacă învățătorul nu este regulat, cum vor pute să fie copiii regulați?! De aceea dice: Învățătorul are să fie primul, care va intra în școlă, și va fi ultimul, care va eși din școlă. El trebuie

Farbige Seidenstoffe von 60 kr. bis fl. 7.65
p. Meter—glatt und gemustert (circa 2500 versch. Farben und Dessins)—
verfendet roben- und stückweise porto- und zollfrei das fabri-Depôt G. Henneberg (K. und
K. Hofliefer.), Zürich. Muster umgehend. Briefe kosten 10 fr. Porto.

Societatea de asigurare pe acții Ungară-Franceză
(FRANCO-HONGROISE).

323,3—2

Capitalul de acțiuni și celelalte obiecte de garanția ale societății fac:

8,247,989 florini 46 cr. v. a.

Pagube plătite până la finea anului 1888 fl. 39,504,187.85

Societatea asigură cu premiile cele mai efitine și pe lângă condițiunile cele mai culante:

- 1) Contra incendiului, fulgerului și contra pagubelor cauzate prin esplosiunea de abur și gaz,
- 2) contra urmărilor la accidente corporale,
- 3) contra grindinei,
- 4) pe viața omului, pe capitaluri cu și fără plata anticipativă a sumei asigurate pe rente, pensii și zestruri.

Agentura generală în Clușiu:

Agentul general:

Secretari:

Sigmund Gámán. Iulius Csermák. Ludwig Márai.

Agentura principală pentru Brașov și împrejurime la:

Domnul **HEINRICH ARONSOHN** (Strada Vămi No. 10).

Ajutoru grabnicu și siguru

pentru

SUFERINTE DE STOMACHU ȘI URMARILE ACESTORA!!

Mijlocul celu mai bun și efitace pentru mântuirea sănătății, curățirea sucurilor precum și a sângelui și pentru promovarea unei misturi bune este deja pretutindenea cunoscutul și plăcutul

„Dr. Rosa's Lebens-Balsam“.

Acestu balsam preparat cu îngrijire din erburile alpine cele mai bune și tă-
măduitoare se dovedesce ca forte folositoru în contra tuturor greutăților de mistur,
cărcei de stomachu, lipsa de apetițu, rigăelele, congestiunilor, haemorhoidelor etc. etc.
In urma efitacității sale a devenit acestu balsam acum unu siguru și dovedit
medicament de casă popularu.

Sticla mare costă 1 fl., mică 50 cr.

Mii de scrisori de recunoștință stau la dispoziția!

FIȚI ATENȚII!!!

Spre a evita înșelătorii, facu pe fiecare atentu, că fiecare sticlă cu **Dr. Rosa's Lebens-Balsam**, care singuru numai de mine este preparat după receta originală, este învelită în hârtia grosă albastră, care poartă în lungul ei inscripția: **Dr. Rosa's Lebens-Balsam** din farmacia „zum schwarzen Adler“, B. Fragner, Prag, 205—3“ în limba germană, boemă, ungară și franceză, și cari suntu provădeți cu alăturata marcă a fabriciei luat sub scutul legalu.

Dr. Rosa's Lebens-Balsam

Veritabilu se pôte procura numai în

Depositulu principalu alu producătorulu

B. Fragner,

Farmacia „Zum schwarzen Adler“
Prag 205—3.

In **Budapesta**: la farmacia I. von Török.
Tôte farmaciile din **Brașov**, precum și tôte farmaciile mai maru din m-
narchia Austro-ungară au deposite din acestu balsam de viață.

Totū de acolo se pôte avea:

Alifa de casă universală de Praga

(Prager Universal-Haussalbe)

unu medicamentu siguru și prin mii de scrisori de mulțămire recunoscutu
în contra tuturor inflamațiunilor, rănilor și umflăturilor.

Acēsta se ntrebuințeză cu succesu siguru la inflamațiuni. la stagnațiunea lap-
telui și întărirea țitelor cu ocaziunea întărcării copilului, la abscese, ulcere, pustule
cu puroiu, carbuncule; capturi la unghie, la panariții, ulcerațiuni la degete, la întă-
rituri, umflături, tumărea glandulelor limfăice, lipome etc. — Tôte inflamațiunile,
umflături, întărituri se vindecă în timpulu celu mai scurtu; la casuri însă, unde s'a
formatu deja puroiu absorbă buba și o vindecă în timpulu celu mai scurtu fără dureri.

In cutiōre à 25 și 35 cr.

FIȚI ATENȚII!

De orice alifa de casă universală de Praga se imiteză
forte desu, facu pe fiecare atentu, ca singuru numai la mine
se prepară după receta originală. Acēsta este numai
atunci veritabilă, decă cutiōrele din metalu galbinu, în cari
se pune, suntu înfășurate în hârtia roșie pe care s'afă tipărită în 9 limbi explicati-
unea cum se se întrebunțeze. împachetate și în cartōne vinete — cari suntu provă-
deți cu marca fabriciei de mai susu.

Balsamū pentru auđu.

(Gehör-Balsam)

Celū mai probatū și prin multe încercări celū mai temeinicu medicamentu
pentru vindecarea auđuului greu si spre redobândirea auđuului perdutū. 1 Flacon 1 fl.
324,26—1

Avisu d-lorū abonați!

Rugăm pe d-nii abonați ca la reînnoirea prenumerațiunei se
binevoiască a scrie pe couponul mandatului postalū și numerii de
pe fâșia sub care au primitu diarulū nostru până acuma.

Totodată facemū cunoscutu tuturorū D-lorū abonați, că mai
avemū din anii trecuți numeru pentru complectarea colecțiunilor
„Gazetei“, precum și câteva întregi colecțiuni, pentru cari se potū
adresa la subsemnata Administrațiune în casu de trebuință.

Administraț. „Gaz. Trans.“

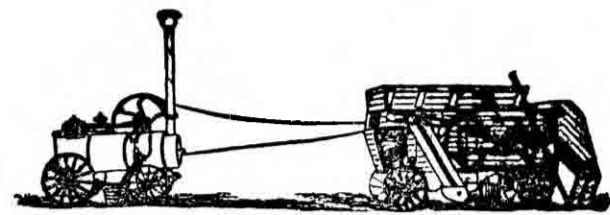
Turnătoria de feru și fa-
brica de mașini a lui SCHLICK

SOCIETATE PE ACȚII IN BUDAPESTA.

FABRICA ȘI BIROULU:
VI., Kűlső váci-út 1696/99,

BIROULU IN ORASU ȘI DEPOSITULU:
VI., Podmaniczky-uteza 14,

Garnituri de treieratū cu vaporu,

Locomobile și treie-
rători cu abur și per-
vasuri (rame) de feru,
mai departe
Garnituri de treieratū
cu Vêrtej (Göpel) mori
pentru curățitulū ce-
realelorū

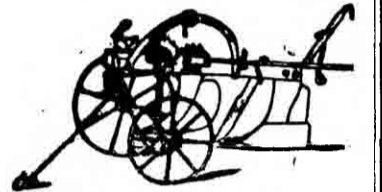
(Sistemū Baker și Vidats) Trieure. Mai departe se afă gata: Apa-
rate originale americane pentru legatulū șpăgorilor, mașini originalū
americane de cositū.

Pluguri patent. ale lui SCHLICK cu 2 și 3 brazde,

Pluguri-Royal pat., Pluguri-Royal, cari se conduc de sine, Pluguri
originale ale lui **Schlick și Vidats** cu 1 brazdă, unelte pentru
lucrarea pământului, spărgători de bulgări, grape.

Mașini de semănatū în rânduri „HALADAS“, patentate ale lui Schlick.

Mașini de semănatū în latū, mașini pen-
tru preparatū în trețu, mașini pentru sfă-
rimatū porumbū (cucuruzū), mori de
urluitū, mori de măcinatū și instalațiuni
pentru fabricarea de uleiū (piuș de uleiū).
Prețurile cele mai efitine. — Modalități
de plată favorabile.

Prețuri-curente la cerere gratis și franco.

281,18—7

Prețuri forte reduse de totu ieftine.

Etablisementul de ghetu și pălării

alū lui

I. SABADEANU,

Strada Căldărarilorū Nr. 485.

Prin târguelli favorabile i se dă ocaziunea, — a scădea prețurile
dela 20% eventualu și 30% — și liferă cu **prețuri de totu
ieftine**, ca și până acum **marfă solidă numai lucru de
mână** (lucru de mașină nu posedu).

Ghete de bărbați:		Ghete de dame:	
Ghete de vacs și patent. dela fl. 3.20 în susu	Ghete de gems cu țug dela fl. 3.— în susu		
„plă cu șirofe și cuie . . . „ 3.50	„ în formă Beust-Bismark „ 3.80		
Ghete din piele patentată „ 3.50	Din piele patentată cu țug „ 3.00		
Asemenia cu talpă duplă	Asemenia cu forma de		
cu șirupuri și cuie . . . 4.—	Beust I-a 3.50		
Din piele de vacs fină franț. „ 4.50	Cu lac înainte seu împrejur „ 4.—		
Asemenia cu șirupuri și	Din piele de Cid (mănușe) „ 4.—		
ținte dearamă talpă duplă „ 5.—	Ghete de brinel [salon] . . . 3.—		
Din piele de gems fină . . . 4.75	Pantofi franz. de brinel „ 2.—		
Din piele patentată pentru	„ Din piele Regata . . . 2.60		
urcat pe munți (Bergsteiger) „ 4.50	„ de copii dela . . . —.50		
Pantofi franț. de piele patent. „ 4.—	Ghete de copii „ . . . 1.—		
Cisme scurte de iufu ru-	Ghete de fețișe și copii „ 2.20		
sescū. 7.50	Papuci și pantofi de casă		
Cisme lungi de vânătoare	pentru dame 0.90		
din iufu rusescū 10.50	Papuci de gimnastică . . . 1.—		
Pentru capacu și altă gar-	Galoci de gumă încă suntu de tôte ca-		
nitură precum și pingea se	lități rusești, englezești, franțuzești și		
socotesce câte 50 cr. mai	germane, cu prețuri modeste.		
multu de părechia.			
Pantofi și papuci de casă dela „ 1.—			
			289,10—10

Tôte celelalte specialități de încălțăminte fine aici neamintite
se găsesc cu prețuri forte scădute.

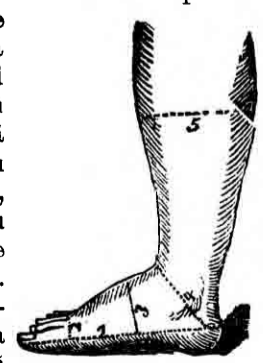
Comande după măsură și reparaturi încă se primescū. Aceste
insu le efituează d-lu **G. Olteanu** fostulū meu maestru de ghetu
pe **socotela lui**, care, luândū acēstă parte a negoțului de a face
ghete după măsură și reparaturi, deja d'unu anu asuprăși, ca specia-
listu bunu le efituează bine și ieftinu.

Se afă și pălării, căciuli și șepci de bărbați și copii
forte ieftine. Pălării de filz pentru bărbați suntu dela fl. 1.20, pentru
copii dela 75 cr. în susu. Șepci de bărbați de voiagiu și de lucră-
tori dela 50 cr. în susu.

Aceste prețuri ieftine se pôte aplica numai atunci, când se plă-
tesce marfa îndată cu bani gata.

Comande din afară se vorū efitui promptu și încălțăminte, cari
nu se potrivescū se schimbă, seu se primescū franco îndărătū.

Spre ușurarea măsurii este a se tăia o fâșie de hârtia, și a se
măsura. 1) dela mijlocul călcăiului până la capulū degetului celū
mare, 2) peste degete
unde se incepe ridicătura
piciorului, 3) împrejurul
ridicăturii, 4) cuprinsulū
călcăiului. Acēstă măsură
ar fi de ajunsu pentru
ghete (papuci) cu elastic,
dorește cineva ghetu de
nasturi atunci este de
lipsă 5) și măsura pulpei.
La cisme inalte cu ca-
râmbi este a se măsura
partea cea mai grosă

pentru ca la casu când ar mai dori se comande, nu trebuie
alteceva decătū numai o carte postală, în care se se arate calitatea și
modulū cum se fiă gheata și se va efitui prompt. Pentru durata
încălțămintelorū se garantēză.

Prețuri forte reduse de totu ieftine.